

MURASZOMBAT ÉS VIDÉKE

társadalmi és közgazdasági hetilap.

„Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület” hivatalos közlönye.

== Megjelenik minden vasárnap. ==

Előfizetési ár:

Évesz évre 6 kor. fél évre 3 kor. egyes szám 20 fillér.
Új közlöneti pótlék és reklámokért Hirschl N. könyvnyomdája küldendő.

Felolvasó szerkesztő:

SINKOVICH ELEK

Kiadó: A Vendvidéki Magyar Közművelődési Egyesület.

Kéziratok, levelek s egyéb szerkesztésigényes követelemenyek a lap szerkesztésébe küldendők.

Hirdetési díj: 4 hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 20 fill. többesbázi hirdetésnél soronként 12 fill. Nyitlter petítorra 50 fill.

M. Sz. O. E.

Ez a négy betű a f. év tavaszán megalakult „Magyar Szőlőtermelők Országos Egyesületét” jelenti.

Nem ijedve meg az Egyletek óriási számától, miután szemmel látható korunkban, hogy csak az egyesülésben van az erő, tömörültek a szőlőtermelők is, megalakítván a M. Sz. O. E.-t. És hogy mennyire hiányt pótolta ez az új egyesület, mutatja az az életre való mozgalom, amit alakuló gyűlésükön Pozsonyban megindítottak a pálinka hamisítás ellen.

A borhamisítást, mint tudjuk, törvény gátolja és hála földmívelésügyi kormányunk erélyének elmondhatjuk, hogy nemcsak amolyan papiros törvény, hanem erélyesen végrehajtott olyan törvény, amely kérelhetetlenül sújtja mindazokat, a kik hangzatos nevek alatt szándékoznak holmi pancsokat a vevő közönség körébe terjeszteni.

Azonban a szőlőből nemesak bor készül, hanem különböző nevű pálinka is. A szőlőtörkölyből égetik kis üstön a törköly pálinkát, a borseprűből a seprű pálinkát és a borból magából lepárolás által készül a konyak.

Mindezek kitünő, s mértékletes élvezés mellett igen egészséges italok. Csakhogy a legtöbb szőlőtermelő kedveszegetten fog ezen egészséges italok készítéséhez, s hova-tovább szaporodik azoknak a szőlőbirtokosoknak a száma, akik a törkölyt inkább a trágyára dobják, a seprűt potom áron elajándékozzák, a szilva mérejét 1 frtért elvesztegetik, sem hogy mindezeket kifőzve, mint pálinkát értékesítsenek. A konyak készítéséről meg nem is szólók, mert úgy vagyok meggyőződve, hogy a legtöbb szőlőtermelő egyáltalán nem is sejtji, hogy e többféle csillau, gigen drága folyadék, olcsón elkótyavetyélt borból készül, hanem azt gondolja, hogy

a konyakot tudja isten miből állítja elő ördögös módon, egy grófi elnököt csipet igen tisztességes részvénytársaság.

Hangzatos, uton utfélen hallható frásis korunkban a terméknek lehetőleg termelő általi ipari feldolgozása. Már az iskolában arra tanítják a gyermekeket, hogy azért oly szegény a magyar, mert bőrt, lent kendert olcsón eladja, s külföldről mindezt feldolgozva, drágán visszavásárolja.

Vajjon miért vesztegetjük el a törkölyt, szilvát, seprűt stb. ahelyett, hogy feldolgozva értékesítsenők?

Azért mert a pálinka főzés igen drága, az állam itt ugyanis azon vadász példáját követve, aki előre ivott a medve bőrére, beszedi körlehelőnül a regále, fogyasztási adót arra a pálinkára, mely még a törkölyben, szilvában stb. édesen szunyadozik.

Másodszor a pálinka főzés igen

TÁRGYA.

Déliabáb.

Bodola János fent lakott a negyedik emeleten. Egy kinyitott kis sarokszobát bérelt, amely ki volt téve az évszakok minden változásának. Télen szabadon járták át a vad, fagyos szelek, nyáron a hőség izzította ki a falait. A rengeteg nagy bérház mellett őrös telek feküdt, amelyen bogárnok dolgoztak, keményülők, bőrkötényes bogárnok, akik hatalmas hordókat döngettek naphozsát és messze visszahangzó döngéteikre megreszketett az egész bérház.

A szegszédős üres telket deszkakerítés választotta el a szűk utcától, amelyre a nagy bérház is kiterpeszkedett. A környéken ez a bérházszárnya volt a legnagyobb. Ez bizonyos önézettel töltötte el Bodola Jánost. Ha kinézett az ablakon, végiglátott az egész vidéken. A tekintete szabadon szárnyalt el a háztetők felett, a magasa ugró kéményeken. Láttá a házak felett elvezetett távíró sodronyokat, amelyek a világ hurei repülnek szét, a kormos gyárkürtöket és csillag templomtoronyokat, amelyek mint valami újjak mutatnak fel az égbe.

A tél és nyár kellemetlenségait hősiesen szen-

vedte végig Bodola János a negyedik emeleti sarokszobában. Fázott és izaadott békétürően, megadással, mert tudta, hogy be fog következni nyári boldogság — a tavasz!

Oh, a tavasz! Ilyenkor egyszerre a gyönyörök paradicsoma lett a szűk lakás. Az egyetlen ablakán keresztül, amely oly közel volt az éghez, kőbor, pajkos szellők surrantak be, illatok röpködtek át rajta és zsongó, szelidfényű napugarak ársztották el minden zugát.

Bodola János mámorosan borult az ablakfélfára. Végignézett a város felett és úgy érezte, hogy fölötté áll mindenkinek, aki csak lent, a házak összesorolt kötőmegei közt meglapulva él.

Tavasz volt és Bodola János álmodozva bámult ki a szűk utcára. Lent a kikopott kövezeten döcögve csikorogtak végig a nehéz társzekerek, amelyek építőanyagokat szállítottak valamely épülő garházhoz. Két oldalt a keskeny gyalogjárót aszfaltolták. A szurokillaat lomhán terjengett szét a levegőben és Bodola János boldogan állapította meg, hogy a kellemetlen füstből és illatból semmi sem hat fel hozzá.

Ekkor a szemközti alacsony bérház harmadik emeletén csörömpölve nyílt ki egy ablak. Bodola János figyelve nézett át és hirtelen elkapta a fejét. A harmadik emeleti ablakból egy szőke haju,

mosolygó arcú nő hajolt ki az utcára. Kíváncsi tekintettel, tétován nézett végig az utcán s aztán futó pillantást vetve a sarokszoba irányába újra becsukta az ablakot.

A harmadik emeleti asszony új lakó lehetett nem ismerte, nem látta még soha. Pedig Bodola János mindenki ismert a környéken. Nyilván tartotta a születéseket, halálozásokat és ha néha néha valahol lakodalmot esett, a lelke mélyén együtt örvezedett az örvezedőkkel.

Szegény nép lakta e vidéket, sok gyermekek apró hivatalnokok, gyári munkásaládok és lófutó kis kereskedők. A mosolygó arcú, szép úri nő épen nem illett bele ebbe a környezetbe. Itt az emberek arczát egytől-egyig valami közös vonás árnyalta be, a nehéz, köznapi gondoknak sötét patinája.

Az asszony másnap újra megjelent az ablakon. Most már sokkal biztosabban tekintgetett szét az utcán s mikor megpillantotta Bodola Jánost, ismerősként mosolygott.

A sarokszoba lakójának szívébe szökött minden vére. Zavartan nézett el a háztetők fölött.

— Mit akarbat, vajjon mit akarhat tőlem? kérdezte önmagától megriadva, de nem tudta megállni, hogy lopva át ne tekintsen a szemközti ablakra. Az asszony már eltűnt. Bodola János a

sok finánc-vezetési jár. De ha találkozik oly keresztyéni jó tulajdonságokkal felruházott ember, ki mind e kiadást előlegezi, mind e nyomorgást káromkodás nélkül eltűrve, csakugyan kifőzi törkölyét, seprűjét, stb. akkor azt tapasztalhatja, hogy e drága pénzen megveti pálinka, ha csak maga meg nem issza, vagy jó barátainak el nem presenteli, szépen a nyakán marad, öröme a finánczoknak, akik is nem késnek azt minden új évben, újra adó alá venni.

Annak oka pedig, hogy a termelő pálinkáján veszteség nélkül tudni nem tud az, mert a közönség sokkal olesóbban kaphat kereskedőtől hangzatos című, legelőkelőbb származású, különféle pálinkát.

De hogyan? Hamisítás útján!

A „B. L.” 23-ik számában, egy szemfüles tudósító, valamelyik kereskedőtől, valami uton megszerezte azokat a recepteket, melyek szerint készítik a valódi szőlőtörkölyből készített törkölypálinkát, a szeremségi szilvriumot az igazi seprűpálinkát, konyakot, rumot, likőrt, angolkeserűt, és más „gyomorerosító” pálinkát. Hogy lássuk, mily olesón adhatják ily pancsolók, az ő készítményüket közlöm itt a módot, hogy készül a törkölypálinka?

Nyolcz kilogramm törkölypálinka esszenziához kell: 8 Dgr. mesterséges konyakolaj, 4 Dgr. valódi konyakolaj, 10 Dgr. piridin, (erős mérég), 8 Dgr. amyloxid, (erős mérég), 30 Dgr. vajaether (mérég), 1 Kgr. 40 Dgr. ezetaether, 2 Kgr. viz, 4 Kgr. spiritus. Ebből a 8 Kgr. törkölypálinka esszenziából kútvíz hozzáadásával készíthető 8 azaz nyolcz Hektoliter törkölypálinka, amely bár törkölyt soha sem látott, mégis mint „valódi, kisüstön főzött, falusi törkölypálinka” kerül, óriási reklám mellett, a forgalomba.

Hasonló receptek szerint készül

a „valódi” szilvrium, seprűpálinka, konyak stb.

Világos ezekből, hogy az ily pancsolókkal a kisüstön termelők nem versenyezhetnek. Mert míg előbbieik hideg uton keverik össze pálinkáikat, s ez által megtakarítják az égetéshez szükséges, mindig dráguló fát, az adóbárzát, napszámot, kikerülik a finánc szekaturát, míg a kisüstön termelők mind e kiadást előre a jöreménység fejében viselni kénytelenek.

Ugy a termelők érdeke, mint a közegészségügy, a jó erkölcs és az államfináncziális szempontja, egyaránt megkövetelik, hogy a pálinka hamisítás drákok szigorral üldöztesse és megszüntettesse.

Vagy ám legyen ezután is olesó pálinka, de köteleztessék annak csinálójára, hogy ily pálinka mesterségesen, erős mérgekből állítottatott elő, de semmi esetre sem engedtesse meg az, hogy ily csinált pálinkák, hangzatos ezimek alatt, mint valódiak hozassanak forgalomba, s az által lehetlenné tegyék a termelőnek szőlő, vagy gyümölcs terméke kifőzését és illó áron való értékesítését.

Ugy hiszem, hogy a mi gazdakörünk is helyesen cselekszik, ha a M. Sz. O. E.-tet a pálinka hamisítás ellen megindított aktiójáért üdvözlí és a mozgalomhoz vidékünk szőlő és gyümölcs termelőinek nevében csatlakozik.

—ta.

Helyi, vármegyei és vegyes hírek.

— **Az új miniszterelnök.** Ő Felsője a királyi kormányalakítással Khuen-Héderváry gróf horvát bánt bízta meg, akinek sikerült az országgyűlési ellenzékkel megegyezésre jutni. A kormány régi tagjai nagybörzést megmaradnak. A kereskedelmi miniszteri tárca betöltésénél kombinációba került Szapáry László gróf neve is.

— **Vasutunk ügye a megyegyűlésen.** A kereskedelemügyi miniszter jóváhagyta ugyan a törvényhatósági bizottságnak ana korábbi határozatát, melyek értelmében a körmend—moraszom-

bati vasút cséjaira 360.000 K hozzájárulást megszavazott, nem engedélyezte azonban ennek az összegnek az utadó pénztár terhére leendő fedezését. A törvényhatósági bizottság ezt az ügyet a. h. hó 24 én tartott gyűlésen tárgyalta és elhatározta, hogy feliratlag kéri a minisztert, miszerint a kérdésnek olytán megoldását fogadjja el, hogy a 360.000 korona hozzájárulása, a melynek értéke 1905. év végéig kiterjesztetett, hosszaljárati törlesztéses kölcsönből fedeztesse és a törlesztési részletek az 1905. évtől kezdve az utadó évi költségvetésben mindenkor előirányoztassanak. Beműljök, hogy azoknak, akik vasutunk érdekében már oly sokat fáradoztak, sikerüljön fog a minisztert kedvező döntésre bírni.

— **Bartholoméus István** a körmend—moraszombati vasút engedélyése a Gregersen vasútépítő czég egy kiküldöttjével, h. hó 22-én városunkban időzött. Az engedélyes a nevezett czég kiküldöttjével, aki forgalmi adatokat gyűjtött, bejárta a vasutvonalat és a szomszédos zalamegyei községek érintésével kocsin Zala Lővőre utazott. A vállalkozó kiküldöttjére, aki beható tanulmányozás tárgyává tette forgalmi viszonyainkat, járásnak fekvés kedvező benyomást tett.

— **Eljegyzés.** Agnuszich Viktor sárvári uradalmi intéző, Agnuszich Pongrácz nyug. kir. járásbíró ha eljegyezte Ritter Juka kisasszonyt Pinka-Mindszentben. Az Eg. árasza el áldásával a kötető frigyot, hogy a fiatal házaspár boldogsága teljes legyen.

— **Uy Károly dr.** ügyvéd, takarékpénztári igazgatót neje egy egészséges leánygyermekkel ajándékozta meg. Teljek a szerető szülőknek sok örömek az újszülötten.

— **Közösötnyilvánítás.** A „Moraszombati takarékpénztár” r. t. és a „Délvas megyei Takarékpénztár” egyenként 40—40 koronát voltak szívesek a „Moraszombati Jótékony Izraelita Nőgyűlés”nek adományozni, melytől fogadják az uton nevezett egyeslet legfőbb részét.

— **A vashidegkötő önk. tűzoltó-testület** saját pénztára javára 1903. évi július 15-én Vogler György vendéglős kerti helyiségében nyári táncmulatságot tart, a kezdete d. n. 4 órakor. Belépti díj: 60 fillér. Egyenruhás tűzoltók 40 fill. Este 9 órakor nagy tűzijáték. — Kedvezőtlen idő esetén a mulatság a következő vasnap tartatik meg.

— **A csekefai önkéntes tűzoltó-egyeslet** saját pénztára javára Csekefán, Brunner József vendéglőjében ma zártkörű táncmulatságot rendez, kezdete d. n. 3 órakor. Belépti díj személynként 40 f. családijeg 80 fill. Egyenruhás tűzoltók a belépti díj felét fizetik.

— **Felhőszakadás** volt a minap Sándorvölgy és Gyanafal községek határában. A víz a völgyben levő rétekek és szántóföldekben sok kárt tett: eliszapodás és a hegyoldalakról is lesodródta a lazább földet. A károsaltak adó leengedését folyamodtak a kérelmek valószínűleg teljesíttetni is fog.

— **Értesítés.** Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy művész körünkünk a felférkezünk s rövid itt tartózkodásunk alatt elvállalunk fénykép vagy természet után életnagyságú olajfestmény, pasztell és creon rajzok készítését, ugyazint régi vagy rossz olajfestmények kijavítását vagy felírásását igen jutányos áron. A

nyitva hagyott ablakon át beláthatott az új lakó otthonába. A jólétnak és gazdagságnak kényelme, puhasága kaczerkedott ott. Nehéz, finom szőnyegek futottak be a lakás padlójait, sáppedő, párnás székek, czifra butorok szegélyezték a falakat.

Bodola Jánost valami lázas, türelmetlen érzés lepte meg. Az ingerő szépség, ismeretlen nő mosolya megfogta a szívét s rabul ejtette. Nem tudott elmozdulni az ablakotól. Napok hosszat áldogált ott rendületlenül és macak sóvárgással figyelte a szép asszony lakásának ablakait. Ez ablakokra pedig néha függönyök borultak s ilyenkor napokon keresztül nem lehetett látni az asszonyt.

Bodola János ezeken az irigy napokon a legnagyobb bizonytalanságnal élt. A képzelté lézasan működött és a legfurcsább gondolatai támadtak, talán beteg az asszony, vagy elrabolták, megszóktették? vagy talán épen ő rá haragszik! Istenem!

De aztán, mikor már majdnem a kétségbeesés környékezte, a szemközti ablakon egyszerre csak szétlebbentek a függönyök és sugárzó arccal, teljes mosolygó szépségében jelent meg előtte az asszony.

Es ilyenkor egymásra mosolyogtak. Az asszony diadalmasan, Bodola János alázatosan, kérő tekintettel.

Semmi kétség benne, Bodola János tisztában is volt vele, hogy ez a sugárzó, szép nő érdeklődik iránta. Talán szereti is, oh... szereti!

Ez a gondolat emberfölötti volt. Bodola János mámorosan temette be fejét a tavaszi fuvalatba, amely messze, a városos túlról, a hegyek möglt áradt feléje. Ugy érezte, hogy most már minden csak érte van a világon. Ezt a sarokzobát is azért építették, hogy ő láthassa innen. Az éb is mintha ennek a szobának a kinyrő parkányaira támaszkodnék. A város fölött arany hullámok ömlenek el, az ő aranyhaja.

Bodola János kitárta a karjait, mintha át akarná ölelni a levegőt, amely körülengi, simogatja az asszonyt s és bászan sóhajtottá vele a mindenségbe:

— Oh, a tavasz!

Az emberek ellepték az utcákat. Lärmásan beszéltek, széles kézmozdulatokkal s az arcukon láz és izgalom égett, mintha megrészegültek volna valamitől.

Bodola János nem törődött velük, meglökdösték, tovább ment. A fűtős időből, ahol a megilletésért végzett nehéz és unalmas munkát, sietett hazafelé. A nyüzgő, lármás emberek láttára csak futólag gondolt arra, hogy odahaza, lent a kis faluban is a templom előtti gyepön így sűrűnekforognak a napfényben az isten tehénei.

PAROKTS JÓZSEF.

